
[Dedykacja dla prof. dr. Tadeusza Mencla oraz jego bibliografia...]

Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio F, Humaniora 37, 1-20

1982

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Profesorowi Doktorowi

TADEUSZOWI MENCLOWI

*w siedemdziesiątą rocznicę urodzin
oraz dwudziestopięciolecie pracy naukowej
w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej
tom ten poświęcają*

Koledzy, Współpracownicy i Uczniowie

W roku 1982 Profesor doktor Tadeusz Mencil obchodził podwójny jubileusz: siedemdziesięciolecie urodzin i 25-lecie pracy naukowej w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, oddając środowisku naukowemu swoją pasję badawczą oraz energię przejawiającą się w licznych inicjatywach, pomysłach organizacyjnych i wydawniczych.

Już w czasie studiów historycznych w Uniwersytecie Poznańskim w latach 1931—1935 krystalizowały się Jego zainteresowania naukowe, w znacznym stopniu pod wpływem Prof. Adama Mieczysława Skalkowskiego, na którego seminarium magisterskie uczęszczał. Miał wtedy okazję nie tylko zetknąć się z wybitnym znawcą nowożytnej historii Polski i powszechnej, ale poznać także tajniki warsztatu naukowego i metody pracy badawczej. Efektem studiów historycznych stała się praca magisterska pt. „Sejmy Księstwa Warszawskiego”, która — jak się miało w przyszłości okazać — stanowiła początek głębszych zainteresowań tym okresem i pasji badawczej Profesora.

Po ukończeniu studiów rozpoczął bezpłatną praktykę nauczycielską w Łodzi, gdzie urodził się i wychowywał w rodzinie robotniczej. Pracę pedagogiczną połączył z badawczą, rozpoczynając systematyczne studia i zbierając materiały do rozprawy doktorskiej poświęconej Feliksowi Łubieńskiemu, ministrowi sprawiedliwości Księstwa Warszawskiego. Utrzymywał w tym czasie bezpośrednie kontakty z Profesorem Skalkowskim, który był Jego opiekunem naukowym. To dzięki życzliwej pomocy Skalkowskiego mógł Profesor Mencil korzystać w latach 1936—1937 z zasiłku Funduszu Kultury Narodowej, co pozwoliło Mu na prowadzenie dalszych badań naukowych i gromadzenie materiałów do wspomnianej rozprawy doktorskiej: w archiwach, zbiorach prywatnych i bibliotekach krajowych, a w r. 1937 także w archiwach i bibliotekach drezdeńskich.

W ciągu dwu ostatnich lat Polski niepodległej (1938—1939) pracował w Wojskowym Biurze Historycznym w Warszawie, kontynuując studia nad pracą doktorską i jej wstępną redakcją oraz prowadząc badania nad historią Armii Polskiej we Francji.

W tym czasie również opracował swój pierwszy artykuł naukowy *Założenie Archiwum Ogólnego Krajowego w Warszawie w 1808 r.*, który przekazał w marcu 1939 r. do redakcji „Archeionu”. Artykuł ów ukazał się drukiem dopiero w r. 1948, zachowany dzięki szczęśliwemu zbiegowi

okoliczności przez cały okres okupacji hitlerowskiej wraz z innymi materiałami, notatkami i fragmentami zredagowanej pracy doktorskiej. Wybuch wojny nie pozwolił Profesorowi zakończyć także redakcji rozprawy doktorskiej.

W latach wojny i okupacji dzielił losy polskiej inteligencji. Przedostał się najpierw na Węgry, a następnie udał się do Francji, gdzie zaciągnął się do Armii Polskiej, biorąc udział w szeregach 1 Dywizji w kampanii francuskiej. Dostał się do niewoli niemieckiej. Był najpierw w obozie jenieckim na terenie Francji, a następnie w Łambinowicach na Śląsku. W połowie r. 1941 udało Mu się wydostać z tego obozu, by znaleźć schronienie i pracę na Lubelszczyźnie. Do zakończenia wojny pracował bowiem w cukrowni w Opolu Lubelskim, uczestnicząc równocześnie w tajnym nauczaniu. Po wyzwoleniu, od września 1944 r. pracował jako nauczyciel w średnich szkołach lubelskich. W 1947 r. podejmuje pracę w Archiwum Państwowym w Poznaniu, nawiązując zerwane w latach wojny kontakty naukowe z Prof. A. Skałkowskim. W czerwcu 1947 r. doktoryzuje się u Prof. Skałkowskiego na podstawie rozprawy „Feliks Łubieński — minister sprawiedliwości Księstwa Warszawskiego (1752—1848)”, zredagowanej z ocalałych sprzed wojny fragmentów oraz notatek i materiałów szczęśliwie zachowanych. To monograficzne, obszerne studium poświęcone jednemu z najwybitniejszych reformatorów systemu ustrojowego i sądownictwa oraz współtwórcy „dekretu grudniowego”, opublikowane przez Towarzystwo Naukowe Warszawskie w r. 1952 spotkało się z bardzo żywym rezonansem w środowisku historycznym. Wspomniana publikacja oraz rozprawy: *L'introduction du Code Napoléon dans le Duché de Varsovie (1808)* oraz *Organizacja sądownictwa na ziemiach polskich w okresie Komisji Rządzącej (1807)* wyznaczały niejako jeden z głównych nurtów zainteresowań naukowych Jubilata. Będą to dzieje Księstwa Warszawskiego, których jest znakomitym znawcą, rozszerzone następnie na losy społeczeństwa polskiego w okresie porozbiorowym i oświetlane w różnych aspektach. W nurcie tym, chyba podstawowym, do którego Profesor ciągle powraca, znajdują się przecież Jego bardzo bogato i wszechstronnie dokumentowane analityczne studia i rozprawy odnoszące się do organizacji działalności administracji miejskiej w Lublinie w latach 1809—1866, działalności władz cywilnych województwa lubelskiego w okresie powstania listopadowego, poświęcone stanowi tymczasowemu w województwie lubelskim w latach 1831—1833, udziałowi chłopów w wyborach do Sejmu Księstwa Warszawskiego, udziałowi społeczeństwa w życiu politycznym Królestwa Polskiego w latach 1815—1831 (sejmiki i zgromadzenia gminne), prawu wyborczemu ludności miejskiej w Księstwie Warszawskim i Królestwie Polskim (1807—1830) oraz szereg innych artykułów i recenzji.

Na szczególne podkreślenie zasługuje obszerne opracowanie i podstawowe dzieło Profesora: *Galicja Zachodnia 1795—1809. Studium z dziejów ziem polskich zaboru austriackiego po III rozbiórce* (Lublin 1976, ss. 519). To imponujące nie tylko rozmiarami dzieło, co podkreślają liczni recenzenci krajowi i zagraniczni, stanowi owoc wieloletnich studiów źródeł krajowych oraz zbiorów lwowskich i wiedeńskich, obszernej literatury prasy i statystyk, odznacza się wszechstronnością i rzeczowością analizowanych kwestii. J. Dobrzański w swojej recenzji podkreśla:

„Obszerne rozmiarami, bogate pod względem omawianych zagadnień studium Tadeusza Mencla poświęcone jest rządowi austriackim w zagarniętym w trzecim rozbiórce przez Habsburgów ziem polskich, które nazwano Zachodnią Galicją. Studium wypełnia lukę w naszej historiografii, dotychczas bowiem nie mieliśmy pracy ujmującej całością stosunków w tym zaborze oraz polityki i poczynań zaborcy w kształtowaniu na swoją modłę tych stosunków w zagarniętym kraju. [...] Na uwagę zasługuje wnikliwe omówienie postawy społeczeństwa polskiego wobec zaborcy i narastających możliwości oraz przedsięwzięć zmierzających do przywrócenia własnej państwowości.

Autor, wybitny znawca okresu i zagadnień, dał możliwie dokładny i wszechstronny obraz Zachodniej Galicji.”¹

Wspomniane studium nie tylko wypełnia lukę w naszej wiedzy na temat czternastoletnich dziejów omawianego terytorium, ale także stanowi doskonałą ilustrację metody badawczej i naukowego warsztatu Profesora.

W tym wątku zainteresowań naukowych Jubilata losami i postawą społeczeństwa polskiego w czasach porozbiorowych mieszczą się liczne prace dotyczące walk narodowowyzwoleńczych, w szczególności poświęcone powstaniom: listopadowemu i styczniowemu. Dotyczą one udziału oddziałów powstańczych w powstaniu styczniowym w województwie lubelskim i na Podlasiu, uwarunkowań geograficznych działań powstańczych na Lubelszczyźnie (referowane były na naukowych sympozjach w kraju oraz za granicą — w Nowym Jorku w maju 1982 r.), roli Kajetana Morozewicza, prezesa „Narodowej” Komisji Województwa Lubelskiego w powstaniu listopadowym, miejsca Waleriana Lewandowskiego i Romana Rogińskiego w powstaniu styczniowym. W tym ciągu myślowym umieścić też należy nader interesujące rozważania Profesora na temat wewnętrznych przesłanek odzyskania niepodległości Polski w r. 1918. Do problematyki walk narodowowyzwoleńczych nawiązują Jego referaty, które prezentowane były na ogólnopolskich i regionalnych konferencjach, zjazdach i sympozjach, zawsze przynoszące oryginalne pomysły lub zwracające uwagę na kwestie nieznane, a przez to wzbogacające w istotny sposób naszą wiedzę w tym zakresie.

Drugim nurtem pracy naukowej Jubilata, ściśle zespolonej przez

¹ J. Dobrzański: „Rocznik Lubelski”, 1979, t. 21 s. 153, 156.

wiele lat z działalnością praktyczną jest archiwistyka i archiwoznawstwo. Profesor, poza pracą w Wojewódzkim Archiwum Państwowym w Poznaniu w latach 1947—1953 oraz od czerwca do końca grudnia 1954 r., był także organizatorem Wojewódzkiego Archiwum Państwowego w Zielonej Górze z siedzibą w Sulechowie, specjalnie tam delegowany przez Naczelną Dyрекcję Archiwów Państwowych we wrześniu 1953 r., a następnie dyrektorem Wojewódzkiego Archiwum Państwowego w Lublinie (styczeń 1955 — wrzesień 1961). Jako organizator i dyrektor tych placówek archiwalnych wniósł ogromne zasługi w ich rozwój, nadając im właściwą rangę w ogólnopolskim systemie archiwów państwowych. Te bezpośrednie związki z pracą archiwalną zaowocowały wieloma wartościowymi studiami z dziejów polskiej archiwistyki. Wyniki swoich badań referował na konferencjach i zjazdach historyków w kraju. Był także na Międzynarodowych Kongresach Archiwów we Florencji (1956) i w Sztokholmie (1960). Od wielu lat jest członkiem Centralnej Komisji Metodycznej Rady Archiwalnej przy Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych w Warszawie, współpracownikiem redakcji „Archeionu”. Obecnie redaguje tom rozpraw i artykułów przygotowany na 60-lecie Wojewódzkiego Archiwum Państwowego w Lublinie.

Kolejną dziedziną zainteresowań badawczych Profesora są dzieje Lubelszczyzny w XIX i XX w. Zainteresowania te wiążą się bezpośrednio z Jego „lubelskim okresem” w życiu i działalności organizacyjnej, społecznej i uniwersyteckiej. W latach 1955—1961 pracę na stanowisku dyrektora Archiwum Państwowego godził z pracą dydaktyczną w UMCS, prowadząc najpierw zajęcia z nauk pomocniczych historii, a od r. 1957 jako kierownik Katedry Historii Nowożytnej wykłady i seminaria z historii Polski doby nowożytnej. Od r. 1961 całkowicie poświęcił się pracy uniwersyteckiej.

Lata pracy w Lublinie skłoniły Go do szerszego zainteresowania się historią regionalną — miasta i Lubelszczyzny. W tym okresie powstały Jego nowatorskie i odkrywcze studia i rozprawy odnoszące się do dziejów regionu pierwszej połowy XIX w., traktujące o sytuacji społeczno-politycznej i gospodarczej, organizacjach spiskowych i konspiracyjnych, walkach powstańczych, losach ludzi zasłużonych dla tego regionu, jak np. Walentego Majewskiego, Piotra Ściegiennego, Kajetana Morozewicza, Joachima Owidzkiego. Profesor jest współautorem pierwszego tomu dziejów Lublina oraz redaktorem pierwszego tomu dziejów Lubelszczyzny. Jest także autorem wstępu do tej syntezy (założenia metodologiczne i konstrukcyjne), omówienia źródeł i literatury oraz autorem obszernego rozdziału: *Między powstaniami 1831—1864*, stanowiącego obszernie studium, które śmiało uznać można za odrębną monografię. Od wielu lat Profesor pracuje nad przemianami zachodzącymi na wsi lubelskiej w

okresie międzypowstaniowym, sytuacją społeczno-gospodarczą i prawną chłopów, ustrojem i organizacją stosunków w rolnictwie. Opracował obszerną rozprawę na temat reform agrarnych Andrzeja Zamoyskiego w połowie ubiegłego stulecia oraz monografię o sytuacji chłopów w dobie reform przed powstaniem styczniowym.

Profesor jest doskonałym znawcą źródeł do nowożytnych dziejów Polski oraz ich wytrawnym edytorem. Nie sposób wymienić tu wszystkich Jego w tym zakresie dokonań, ale wspomnieć trzeba, że wspólnie z Bronisławem Pawłowskim wydał *Protokoły Rady Stanu Księstwa Warszawskiego*, a obecnie pracuje nad kolejnym tomem tego niezwykle ważnego, nie tylko dla historyka, przedsięwzięcia. Jest także współwydawcą (Stefan Kieniewicz i Władysław Rostocki) wyboru tekstów źródłowych z historii Polski w latach 1795—1864, który stanowi niezbędną pomoc dydaktyczną dla studentów historii uniwersytetów i szkół pedagogicznych oraz nauczycieli. Z Jego inicjatywy i pod Jego redakcją wydane zostały pamiętniki z czasów powstania styczniowego na Lubelszczyźnie. Jest także edytorem wielu drobniejszych przekazów źródłowych, jak *Powstanie listopadowe na Lubelszczyźnie w świetle raportu Komisji Województwa Lubelskiego z 9 czerwca 1834 r.*

Warto także podkreślić, że Profesor jest współautorem podręczników szkolnych: *Historii Polski 1795—1864*, napisanej wspólnie z S. Kieniewiczem, T. Łepkowskim i W. Łukaszewiczem oraz *Historii* dla II klasy technikum, napisanej wspólnie z niżej podpisanym.

Jubilat swoją wielostronną aktywność badawczą znakomicie godzi z działalnością organizacyjną dotyczącą nauki. Jest członkiem zwyczajnym Lubelskiego Towarzystwa Naukowego, był przewodniczącym I Wydziału Humanistycznego tego Towarzystwa, był członkiem Komitetu Nauk Historycznych PAN, współpracował z Komisją Koordynacyjną Badań nad Dziejami Wsi w Instytucie Historii PAN. Obecnie, w ramach problemu międzyresortowego MR 111,1, kieruje zespołem swoich współpracowników zajmujących się dziejami społeczno-gospodarczymi i politycznymi Lubelszczyzny w XIX i XX w. Utrzymuje ścisłe kontakty naukowe z towarzystwami w Toruniu, Łodzi i w Poznaniu, a także z zagranicznymi ośrodkami naukowymi w Moskwie, Lwowie, Debreczynie.

Jako wieloletni członek Polskiego Towarzystwa Historycznego był organizatorem Oddziału PTH w Zielonej Górze (1954), prezesem lubelskiego Oddziału (1958—1959), członkiem i wiceprezesem Zarządu Głównego PTH (1960—1974), a następnie członkiem Głównej Komisji Rewizyjnej. Był jednym z założycieli i współredaktorów „Rocznika Lubelskiego”, pisma, które na trwałe weszło do polskiego czasopiśmiennictwa historycznego. Był przewodniczącym Rady Naukowej Towarzystwa Opieki nad Majdankiem oraz przewodniczącym Rady Muzealnej przy Pań-

stwym Muzeum na Majdanku, inspiratorem planowych badań naukowych nad dziejami tego obozu oraz jednym z inicjatorów, a następnie przewodniczącym komitetu redakcyjnego „Zeszytów Majdanka”. Pod Jego naukową redakcją opracowana została obszerna monografia dziejów obozu koncentracyjnego na Majdanku (maszynopis, ok. 50 ark. wydawniczych).

Przedstawiony w sposób skrótowy i, z konieczności, bardzo wrywkowy przegląd rozległych zainteresowań naukowych i dokonań badawczych Profesora Tadeusza Mencła zwraca uwagę jedynie na niektóre tylko Jego osiągnięcia w tej mierze. Pełne zestawienie prac, które wyszły spod Jego pióra, zawiera zamieszczone w tym tomie zestawienie, opracowane przez S. Wiśniewskiego. Jest to dorobek pisarstwa naukowego pod względem ilościowym poważny, bo liczący około 160 pozycji, wciąż pomnażany, ponieważ aktywność Jubilata na tym polu godna jest podziwu. Jest to także dorobek znaczący pod względem jakościowym. Cechuje go bowiem wielostronność i ogromna erudycja, zapewniając trwale miejsce w historiografii nowożytnych dziejów Polski i polskiej nauce. Chronologicznie obejmuje okres od schyłku XVIII w. po czasy powstania styczniowego, chociaż Profesor nie stroni również od problematyki sięgającej współczesności. Kwestie ogólne kojarzy z dziejami powszechnymi, a regionalne z procesami ogólnokrajowymi. Do najwybitniejszych Jego osiągnięć należą książki, studia i rozprawy odnoszące się do czasów przełomu XVIII i XIX w., Księstwa Warszawskiego, powstania listopadowego i styczniowego oraz okresu międzypowstaniowego. W problematyce tej jest autorytetem i jednym z najlepszych znawców w kraju.

Równoległe z pracą naukowo-badawczą intensywnie rozwija działalność dydaktyczno-wychowawczą i organizacyjną. Był dwukrotnie dziekanem Wydziału Humanistycznego (1962—1964 i 1968—1970), organizatorem i pierwszym dyrektorem Instytutu Historii (1970—1972), od r. 1957 nieprzerwanie kierownikiem Katedry, a od r. 1970 Zakładu Historii Nowożytnej. Jego wykłady i seminaria cieszą się uznanym zainteresowaniem studentów. Seminarium magisterskie, które prowadzi od r. 1957, opuściło około 150 magistrów historii. Wypromował kilkunastu doktorów, był opiekunem kilku habilitacji, wielokrotnie recenzentem prac doktorskich i habilitacyjnych. Profesor jest człowiekiem ogromnej skromności, życzliwym i wyrozumiałym dla swoich wychowanków i współpracowników.

Profesor T. Mencel nie stroni od dobrze pojmowanego obowiązku społecznego i obywatelskiego. Był przewodniczącym Wojewódzkiej Komisji Obchodów Tysiąclecia Państwa Polskiego w Lublinie i przez wiele lat członkiem Prezydium Wojewódzkiego Komitetu Frontu Jedności Narodu w Lublinie. Jego praca i działalność uhonorowane zostały wieloma odzna-

zeniami i wyróżnieniami, a w tym: Krzyżem Kawalerskim i Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, tytułem: „Zasłużony Nauczyciel PRL”, „Medalem Komisji Edukacji Narodowej” i „Medalem XXX-lecia PRL”, „Odznaką Tysiąclecia Państwa Polskiego”, „Zasłużony dla miasta Lublina i województwa lubelskiego”, „Zasłużony dla polskiej archiwistyki”, „Zasłużony działacz kultury”, „Opiekun Miejsc Pamięci Narodowej”.

Tom „Annales”, na który składają się studia, rozprawy i artykuły pióra kolegów, przyjaciół, współpracowników i uczniów Profesora Tadeusza Mencla jest wyrazem szacunku i uznania dla Jego zasług w rozwoju polskiej nauki historycznej.

18. [Wspólnie:] Friedberg Marian, „Archiwa jako warsztat pracy wydawniczej”, „Archiwum” T. 35: 1956 s. 124–208.

Albin Kopruckowniak

BIBLIOGRAFIA PRAC PROF. DR. TADEUSZA MENCLA

ZA LATA 1948—1981

Zestawił Stanisław Wiśniewski

1948

1. Założenie Archiwum Ogólnego Krajowego w Warszawie w 1808 r., „Archeion” T. 18: 1948 s. 103—130.

1949

2. L'introduction du Code Napoléon dans le Duché de Varsovie (1808), „Czasopismo Prawno-Historyczne” T. 2: 1949 s. 141—198.

Rec.: Willaume Juliusz, „Roczniki Historyczne” R. 19: 1950 (druk.) 1952 s. 235—237.

3. Organizacja sądownictwa na ziemiach polskich w okresie Komisji Rządzącej (1807), „Przegląd Historyczny” T. 40: 1949 s. 233—254.

4. Rec.: Pawłowski Bronisław: Warszawa w r. 1809, Toruń 1948 — „Roczniki Historyczne” R. 18: 1949 s. 434—436.

1952

5. Feliks Łubieński, minister sprawiedliwości Księstwa Warszawskiego (1758—1848), Warszawa 1952 Towarzystwo Naukowe Warszawskie 8° ss. 251, nlb. 1.

Rec.: Grochulska Barbara, „Przegląd Historyczny” T. 48: 1957 z. 1 s. 154—157; Willaume Juliusz, „Roczniki Historyczne” R. 20: 1951—1952 (druk.) 1955 s. 201—206.

6. Sumy bajońskie, „Roczniki Historyczne” R. 19: 1950 (druk.) 1952 s. 133—165 tab. 1; Rés.; odb. ss. 33.

1954

7. Inspekcja przemysłowa w b[yl]ym zaborze pruskim i jej akta w Wojewódzkim Archiwum Państwowym w Poznaniu, „Archeion” T. 23: 1954 s. 116—136; Sod. s. 237—238; Sum. s. 241—242.

8. Zadania Polskiego Towarzystwa Historycznego, „Gazeta Zielonogórska” dod. „Kultura i Życie” 1954 nr 109.

9. Zjazd walny Polskiego Towarzystwa Historycznego (w Olsztynie 30—31 maja 1954), „Przegląd Zachodni” R. 10: 1954 nr 7/8 s. 526—529.

1955

10. Zjazd walny Polskiego Towarzystwa Historycznego, „Archeion” T. 24: 1955 s. 341—344.

11. [Wyd.] Rewolucja 1905—1907 r. w Lublinie i na Lubelszczyźnie. Dokumenty mówią. Podał ..., „Życie Lubelskie” R. 9: 1955 nr 121 s. 4.

Publikacja fragmentu źródła archiwalnego.

12. Rec.: Archiwum Wybickiego. Zebr. i wyd. A[dam] M[ieczysław] Skalkowski, T. 1 (1768—1801)—2 (1802—1822), Gdańsk 1948—1950 — „Archeion” T. 24: 1955 s. 357—363.

13. Rec.: Grynwaser Hipolit: Pisma, T. 1—3, Wrocław 1951 — „Roczniki Historyczne” R. 20: 1951—1952 (druk.) 1955 s. 207—218.

14. Rec.: Kipa Emil: Austria a sprawa polska w r. 1809, Warszawa 1952 — „Roczniki Historyczne” R. 20: 1951—1952 (druk.) 1955 s. 206—207.

15. Rec.: Wąsicki Jan: Kolonizacja niemiecka w okresie Prus Południowych 1793—1806, „Przegląd Zachodni” R. 9: 1953 t. 3 nr 9/10 s. 137—179 — „Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych” T. 16: 1954 (druk.) 1955 s. 451—457.

1956

16. [Współaut.] Friedberg Marian, ...: Archiwa jako warsztat pracy wydawniczej, „Archeion” T. 25: 1956 s. 184—206.

17. [Współaut.] Kieniewicz Stefan, Łepkowski Tadeusz, Łukaszewicz Witold, ...: Historia Polski 1795—1864. Red. Stefan Kieniewicz, Warszawa 1956 Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych 8° ss. 179, nlb. 1, mapy, ilustr., portr.

Aut. rozdziałów: I. Pierwsze lata pod obcymi rządami (1795—1806), s. 3—23; II. Księstwo Warszawskie (1806—1815), s. 24—40.

Wyd. 2 Warszawa 1957 ss. 184, nlb. 1, mapy, ilustr., portr.

Rec. Sędziwy Henryk, „Historia i Nauka o Konstytucji” R. 5: 1957 s. 447—453.

Wyd. 3 Warszawa 1958.

Wyd. 4 Warszawa 1959.

Wyd. 5 Warszawa 1960 (druk.) 1959.

Wyd. 6 Warszawa 1961 (druk.) 1960.

Wyd. 7 Warszawa 1961.

Wyd. 8 Warszawa 1962.

Wyd. 9 Warszawa 1963.

Wyd. 10 Warszawa 1964.

Wyd. 11 Warszawa 1966.

18. [Współaut.] Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Lublinie oraz jego Archiwa Powiatowe. Oprac. ..., Franciszek Cieślak, Kazimiera Gawarecka i in., Warszawa 1956 Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych ss. 49, nlb. 3 4° maszynopis powiel. Archiwalny Biuletyn Informacyjny.

19. [Współwyd.] Wybór tekstów źródłowych z historii Polski w latach 1795—1864. Oprac. Stefan Kieniewicz, ..., Władysław Rostocki, Warszawa 1956 Państwowe Wydawnictwo Naukowe 8° ss. 795.

1957

20. Rec.: Materiały do dziejów Sejmu Czteroletniego. T. 1. Oprac. i przygot. do druku Janusz Woliński, Jerzy Michalski, Emanuel Rostworowski, Wrocław 1955 — „Archeion” T. 27: 1957 s. 343—347.

21. Rec.: Willaume Juliusz: Misja berlińska J[ózefa] K[alasantego] Szaniawskiego w 1807—1808 roku, „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska” sec. F vol. 7: 1952 (druk.) 1956 s. 201—265; id.: Rewindykacja archiwaliów i depozytów z Prus (1807—1812), „Przegląd Zachodni” R. 10: 1954 t. 3 nr 9/10 s. 216—231 — „Archeion” T. 27: 1957 s. 347—349.

1958

22. Archiwum Lubelskie, „Kultura i Życie” tyg. dod. do „Sztandaru Ludu” R. 7: 1958 nr 34 s. 2.

23. Archiwum Ogólne Krajowe w Warszawie 1808—1813 [w:] Księga pamiątkowa 150-lecia Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie. Red. Adam Stebelski, Warszawa 1958. Państwowe Wydawnictwo Naukowe 8° s. 3—58.

24. Udział archiwistów w ogólnopolskiej konferencji w sprawie makiety II tomu Historii Polski, „Archeion” T. 28: 1958 s. 238—240.

25. Walenty Skorochód Majewski i jego memoriał o Archiwum Krajowym w Warszawie z r. 1807, „Archeion” T. 29: 1958 s. 13—27 ilustr. Rés. s. 385; Sod. s. 377; Sum. s. 381.

26. Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Lublinie [w:] Kalendarz Lubelski R. 1: 1958 s. 62—63.

27. [Współaut.] Sławoszevska Maria, ..., S. A.: Wystawy archiwalne w roku 1957, „Archeion” T. 28: 1958 s. 242—244.

28. [Wyd.] Księstwo Warszawskie 1807—1815 i Królestwo Polskie 1815—1830. Opr. ... Red. Józef Dutkiewicz, Warszawa 1958 Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych 8° ss. 34 nlb. 1. Teksty Źródłowe do Nauki Historii w Szkole. Nr 27.

29. [Wyd.] Miasto [Lublin] wobec Sejmu Czteroletniego. Podał ..., „Sztandar Ludu” R. 14: 1958 nr 218 s. 4.

Publ. fragm. źródła archiwalnego.

1959

30. Archiwum Akt Dawnych w Lublinie (1827—1887), „Rocznik Lubelski” T. 1: 1958 (druk.) 1959 s. 7—36.

31. Godlewski Józef (1773—1867), poseł na sejmy [w:] Polski słownik biograficzny, T. 8 z. 2 (37) Wrocław 1959 Ossolineum s. 177—179.

32. Losy staropolskich akt partykularnych w latach 1795—1815, „Archeion” T. 31: 1959 s. 23—35; Sod. s. 205; Sum. s. 207.

33. Obrady Sekcji Nauk Pomocniczych Historii na VIII Powszechnym Zjeździe Historyków Polskich w Krakowie, „Archeion” T. 30: 1959 s. 186—189.

34. Pod zaborem pruskim i w Księstwie Warszawskim (1793—1814) [w:] Dzieje wsi wielkopolskiej. Praca zbiorowa pod red. Władysława Rusińskiego, Poznań 1959 Wydawnictwo Poznańskie 8° s. 115—140.

35. Przemówienie prezesa Oddziału Lubelskiego Polskiego Towarzystwa Historycznego ... [w:] Z przeszłości Ziemi Łukowskiej. Materiały sesji naukowej poświęconej przeszłości miasta Łukowa i Ziemi Łukowskiej, odbytej w dniu 28 września 1958 r. Red. Ryszard Orłowski, Józef Ryszard Szaflik, Lublin 1959 Lubelska Spółdzielnia Wydawnicza 8° s. 9—10.

36. [Współaut.] Dobrzański Jan, ...: Towarzystwa naukowe w Lublinie (1944—1959), „Rocznik Lubelski” T. 2: 1959 s. 223—241.

37. [Red.] „Rocznik Lubelski” T. 1: 1958 (druk.) 1959. Red. Jan Dobrzański, ..., Henryk Zins, Lubelska Spółdzielnia Wydawnicza 8° ss. 288, ilustr., tab., mapy. Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział w Lublinie.

Rec.: Groniowski Krzysztof, „Kwartalnik Historyczny” R. 66: 1959 [nr] 4 s. 930—934; T. 1—2: Dobrowolski Henryk, „Wiadomości Historyczne” R. 2: 1959 nr 5 s. 308—310; Rosiak Stefan, „Rocznik Łódzki” R. 4: 1961 s. 201—206; T. 1—10: Bender Ryszard, „Więź” R. 12: 1969 nr 7/8 s. 274—280; Kopruckownik Albin, „Sowieckoje Sławjanowiedienije” R. 5: 1969 nr 4 s. 90—97.

T. 2: 1959 Materiały do dziejów Lubelszczyzny 1944—1959. Red. Jan Dobrzański, ... ss. 241, fot., tab.

Rec.: Hass Ludwik, „Archeion” T. 33: 1960 s. 207—208.

T. 3: 1960, Red. Jan Dobrzański, ..., ss. 335, ilustr., tab.

Rec.: Cynarski Stanisław, „Wiadomości Historyczne” R. 4: 1961 nr 2 s. 121—122.

T. 4: 1961 (druk.) 1962. Red. Jan Dobrzański, ..., Wydawnictwo Lubelskie ss. 336, ilustr.

T. 5: 1962 (druk.) 1964, Red. Jan Dobrzański, ..., ss. 334, nlb. 2, ilustr., tab., plany.

T. 6: 1963 (druk.) 1967, Red. ..., ss. 278, nlb. 1, tab.

Rec.: Bender Ryszard, „Kwartalnik Historyczny” R. 76; 1969 [nr] 1 s. 240—244. nictwo Naukowe 8° s. 29—55.

1960

38. Inwentarz archiwalny w pracy historyka [w:] VIII Powszechny Zjazd Historyków Polskich w Krakowie 14—17 września 1958. Referaty i dyskusja. Red. Stanisław Herbst, Irena Pietrzak-Pawłowska, Andrzej Jeziński. Sekcja 9: Nauki pomocnicze historii. Red. Aleksander Gieysztor, Warszawa 1960 Państwowe Wydawnictwo Naukowe s. 29—55.

39. Sprawozdanie z działalności Oddziału P[olskiego] T[owarzystwa] H[istorycznego] w Lublinie w okresie od 13 II 1958 do 23 III 1959, „Rocznik Lubelski” T. 3: 1960 s. 323—325.

40. Rec.: Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie. Przewodnik po zespołach. Red. Jadwiga Karwasińska, [T] 1: Archiwa dawnej Rzeczypospolitej, Warszawa 1958 — „Archeion” T. 32: 1960 s. 155—163.

41. Rec.: Wąsicki Jan: Ziemie polskie pod zaborem pruskim. Prusy Południowe 1793—1806. Studium historycznoprawne, Wrocław 1958 — „Roczniki Historyczne” R. 26: 1960 s. 328—332.

1961

42. Rec.: Łysiak Ludwik, Ptaśnikowa Anna, Zającowa Helena: Inwentarz Archiwum Naczelnego Komitetu Narodowego (1914—1920), Warszawa 1958 — „Archeion” T. 34: 1961 s. 201—205.

1962

43. Maciej Dziedzicki i jego „Myśli względem uporządkowania archiwów krajowych” z roku 1817, „Archeion” T. 36: 1962 s. 61—85; Sod. s. 287—288; Sum. s. 291.

44. Organizacja i działalność administracji miejskiej w Lublinie w latach 1809—1866, „Rocznik Lubelski” T. 4: 1961 (druk.) 1962 s. 45—112.

45. Rec.: Gwardia Ludowa i Armia Ludowa na Lubelszczyźnie (1942—1944). Źródła. Wstęp i opracowanie Zygmunt Mańkowski, Jan Naumiuk, Lublin 1960 Źródła i Materiały do Dziejów Ruchu Oporu na Lubelszczyźnie (1939—1944). T. 1 — „Rocznik Lubelski” T. 4: 1961 (druk.) 1962 s. 317—322.

1963

46. Służba archiwalna i nauki historyczne, „Kwartalnik Historyczny” R. 70: 1963 (nr) 4 s. 913—927.

Dysk.: Koberdowa Irena: Archiwiści—historycy, „Kwartalnik Historyczny” R. 75: 1968 [nr] 4 s. 945—950.

47. Przed setną rocznicą powstania styczniowego. Z przewodniczącym Wojewódzkiej Komisji Obchodów Tysiąclecia prof. ... rozmawia [Zygmunt] Mikulski, „Sztandar Ludu” R. 19: 1963 nr 11 s. 3.

48. Rec.: Protokoły Rady Stanu Księstwa Warszawskiego. Wyd. Bronisław Pawłowski, T. 1 cz. 1—2, Toruń 1960—1962 — „Studia Źródłoznawcze — Commentationes” [T] 8: 1963 s. 193—196.

49. Działalność władz cywilnych województwa lubelskiego w okresie powstania listopadowego, „Rocznik Lubelski” T. 5: 1962 (druk.) 1964 s. 91—146.

50. L'ensemble des problèmes et l'état actuel des recherches sur l'histoire rurale, poursuivies au centre d'études de Lublin, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej” T. 12: 1964 nr 3 — „Ergon” [T.] IV: L'Histoire de l'agriculture et de la vie rurale en Pologne, s. 618—621.

51. Stan tymczasowy w województwie lubelskim w latach 1831—1833 [w:] Z dziejów wojny i polityki. Księga pamiątkowa ku uczczeniu siedemdziesiątej rocznicy urodzin Prof. dra Janusza Wolińskiego, Warszawa 1964 Wojskowa Akademia Polityczna im. F. Dzierżyńskiego, Wydział Historyczno-Polityczny — „Zeszyty Naukowe” Seria Historyczna. Nr 11, s. 74—91.

52. Przemówienie doc. dr ..., wiceprezesa Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Historycznego [w:] Z dziejów powiatu kraśnickiego. Materiały z sesji naukowej. Red. Kazimierz Myśliński, Józef R[yszard] Szaflik, Lublin 1964 Wydawnictwo Lubelskie 8° s. 8—9.

Tekst wystąpienia inauguracyjnego sesję w Kraśniku (6 V 1961).

53. Rec.: Chłopi i sprawa chłopska w powstaniu styczniowym. Materiały z terenu guberni radomskiej. Do druku przyg. Filomena Bortkiewicz, Zbigniew Stankiewicz, Czesława Włodarska. Red. tomu Stefan Kieniewicz, Iwan Kostjuszko, Wrocław 1962 Powstanie styczniowe. Materiały i studia — „Kwartalnik Historyczny” R. 71: 1964 [nr] 1 s. 182—184.

54. Rec.: Śreniowski Stanisław: Studia nad prawem i stosunkami agrarnymi Królestwa Polskiego 1831—1864, Warszawa 1963 — „Kwartalnik Historyczny” R. 71: 1964 [nr] 4 s. 1095—1098.

55. Lublin przedkapitalistyczny [w:] Dzieje Lublina. Próba syntezy. T. 1 Red. Józef Mazurkiewicz, Lublin 1965 Wydawnictwo Lubelskie 8° s. 199—216.

56. Słowo wstępne, „Zeszyty Majdanka” T. 1: 1965 s. 7—13.

Omów. stanu źródeł i badań nad obozem koncentracyjnym Majdanek.

57. [Współwyd.] Protokoły Rady Stanu Księstwa Warszawskiego. Wyd. Bronisław Pawłowski, ... T. 2 cz. 1, Toruń 1965 Państwowe Wydawnictwo Naukowe 8° ss. XI, nlb. 1, 331, nlb. 1, tab. Towarzystwo Naukowe w Toruniu. Fontes (T.) 56.

Rec.: Rostocki Władysław, „Archeion” T. 46: 1967 s. 221—222.

58. [Red.] „Zeszyty Majdanka”. Przewod. kol. red. ... T. 1: 1965 Wydawnictwo Lubelskie 8° ss. 198, nlb. 2, fot., plany. Rada Naukowa przy Towarzystwie Opieki nad Majdankiem, Państwowe Muzeum na Majdanku.

Rec.: [Siemion Leszek] L. S.: „Zeszyty Majdanka”, „Kultura i Życie” tyg. dod. do „Sztandaru Ludu” R. 15: 1966 nr 2 s. 1; Publikacje o Majdanku, „Za Wolność i Lud” R. 18: 1966 nr 9 s. 17.

T. 2: 1967 ss. 277, nlb. 7, fot., plany, tab.

Rec.: Kolejny numer Zeszytów Majdankowskich, „Kurier Lubelski” R. 11: 1967 nr 201 s. 4; Siemion Leszek: Wśród periodyków Wydawnictwa Lubelskiego. II tom „Zeszytów Majdanka”, „Kultura i Życie” tyg. dod. do „Sztandaru Ludu” R. 17: 1967 nr 47 s. 2.

T. 3: 1969 ss. 291, nlb. 1, fot., tab., plany.

Rec.: Pietruczuk Władysława: Nad „Zeszytami Majdanka”, „Zielony Sztandar” R. (36) 21: 1969 nr 81 s. 4; Publikacje o Majdanku, „Kronika Tygodniowa” (Toronto) 11 X 1969; Rosiak Elżbieta: „Zeszyty Majdanka” polecamy nauczycielom, „Sztandar Ludu” R. 18: 1969 nr 204 s. 4.

T. 4: 1969 ss. 386, nlb. 2, tab., fot., plany.
Rec.: IV tom Zeszytów Majdanka, „Za Wolność i Lud” R. 21: 1969 nr 22 s. 13;
[Gudebska Danuta] (JAG): IV tom „Zeszytów Majdanka”, „Sztandar Ludu” R. 18:
1969 nr 181 s. 4; Maciejowski Bogdan: Książki o Majdanku, „Nowe Książki” [R. 22]
1970 nr 6 s. 358—359.

T. 5: 1971 ss. 307, nlb. 5, fot., tab., plany.

Rec.: [Gudebska Danuta] (JAG): V numer „Zeszytów Majdanka”, „Kultura i Życie” tyg. dod. do „Sztandaru Ludu” R. 19: 1970 nr 24 s. 2.

T. 6 1972 ss. 277, nlb. 3, fot., tab., plany.

T. 7: 1973 ss. 298, nlb. 2, fot., tab., plany.

T. 8: 1975 ss. 320, for., tab., plany.

T. 9: 1977 ss. 247, nlb. 1, fot., tab., plany.

T. 10: 1980 ss. 242, nlb. 2, fot., tab., plany.

1966

59. Istoriceskij centr w Lublinie, „Sowietskoje Sławjanowiedienije” R. 2: 1966 nr 3 s. 114—123.

60. Lubelszczyzna w okresie walk narodowowyzwoleńczych i rewolucyjnych (1795—1918) [w:] Lubelszczyzna w Tysiącleciu Polski. Referaty na Sesję zorganizowaną przez Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej i Kuratorium Okręgu Szkolnego Lubelskiego, w dniach 18—19 grudnia 1966. Red. Jan Dobrzański, Lublin 1966 UMCS 8° s. 93—156.

61. Masoni w Lublinie. 1. Wolność Odzyskała i Świątynia Równości, „Kamena” R. 33: 1966 nr 20, ilustr.

62. Masoni w Lublinie. 2. Tajemniczość, ale nie tajność, „Kamena” R. 33: 1966 nr 21, ilustr.

63. Okres walk narodowowyzwoleńczych. Lublin w Tysiącleciu, „Kamena” R. 33: 1966 nr 8 s. 8, 11.

64. Początki powstania styczniowego na Podlasiu, „Biuletyn Lubelskiego Towarzystwa Naukowego”, sec. A: Humanistyka, vol. 5: 1965 (druk.) 1966 s. 5—6; Rés.

65. Stan tymczasowy w województwie lubelskim w latach 1831—1833, „Biuletyn Lubelskiego Towarzystwa Naukowego”, sec. A: Humanistyka, vol. 3/4: 1964 (druk.) 1966 s. 9—12; Rés.

Obszerniejsza wersja tej pracy zob. poz. 51.

66. [Wyd.] Rogiński Roman: Kartki z pamiętnika (1861—1863). Wstęp i oprac. ... [w:] Powstanie styczniowe na Lubelszczyźnie. Red. ..., Lublin 1966 s. 9—70.

Zob. poz. 72.

67. Rec.: Rostocki Władysław: Kancelaria i dokumentacja aktowa urzędów administracji w Księstwie Warszawskim i Królestwie Polskim. (Do 1867 r.), Wrocław 1964 — „Studia Źródłoznawcze — Commentationes” [T.] 11: 1966 s. 182—184.

68. Rec.: Sobociński Władysław: Historia ustroju i prawa Księstwa Warszawskiego, Toruń 1964 — „Kwartalnik Historyczny” R. 72: 1965 (druk.) 1966 [nr] 4 s. 982—987.

69. Rec.: Sumariusz Protokołów Rady Administracyjnej Królestwa Polskiego 1815—1867. Cz. 1: 1815—1830, T. 4: Sekcje VIII, IX, X, XI. Oprac. Kazimierz Kornarski (i in.), Warszawa 1962 — „Studia Źródłoznawcze — Commentationes” [T.] 11: 1966 s. 184—186.

70. Rec.: Ustawodawstwo Księstwa Warszawskiego. Akty normatywne władzy najwyższej. Oprac. W[o]jciech] M[aria] Bartel, J[an] Kosim, W[ładysław] Rostocki. T. 1—2, Warszawa 1964 — „Roczniki Historyczne” R. 32: 1966 s. 273—279.

71. Rec.: Ustawodawstwo Księstwa Warszawskiego... zob. poz. 70 — „Studia Źródłoznawcze — Commentationes” [T.] 11: 1966 s. 226.

72. [Red.] Powstanie styczniowe na Lubelszczyźnie. Pamiętniki. Pod red. ..., Lublin 1966 Wydawnictwo Lubelskie 8° ss. 241, nrb. 3.

...: Od redakcji, s. 5—7.

Rec.: Halicz Emanuel, „Przegląd Historyczny” T. 58: 1967 z. 2 s. 358—359; [Koprukowniak Albin] A. K., „Rocznik Lubelski” T. 9: 1966 (druk.) 1968 s. 404.

1967

73. Chłopi w wyborach do sejmiku Księstwa Warszawskiego [w:] Wiek XIX. Prace ofiarowane Stefanowi Kieniewiczowi w 60 rocznicę urodzin, Warszawa 1967 Państwowe Wydawnictwo Naukowe 8° s. 109—124.

74. Gdy myśli wracają do Majdanka. Cenny plon konkursu, „Wrocławski Tygodnik Katolików” R. 6: 1967 nr 22 s. 1, 8.

Dot. konkursu na pamiętniki b. więźniów Majdanka.

75. Jan Czyński. Ludzie przeszłości i współczesności [w:] Kalendarz Lubelski R. 10: 1967 s. 94—96.

76. Lublin w okresie walk narodowo-wyzwoleńczych (1795—1864) [w:] Lublin 1317—1967. Praca zbior. pod red. Henryka Zinsa, Lublin 1967 Wydawnictwo Lubelskie 8° s. 111—149.

77. Okres walk narodowowyzwoleńczych [w:] Zarys dziejów Lublina 1317—1967. Oprac. zbior. pod red. Henryka Zinsa, Lublin 1967 Wydawnictwo Lubelskie 16° s. 31—38.

78. Pamięć przeciw zagładzie, „Sztandar Ludu” R. 23: 1967 nr 98 s. 4.

Dot. pokłosa konkursu na pamiętniki b. więźniów hitlerowskich na Lubelszczyźnie.

79. Piąty oddział województwa lubelskiego Kajetana Cieszkowskiego-Ćwieka w powstaniu styczniowym, „Rocznik Lubelski” T. 6: 1963 (druk.) 1967 s. 127—145.

80. Walenty Lewandowski i początki powstania styczniowego na Podlasiu, „Rocznik Lubelski” T. 6: 1963 (druk.) 1967 s. 71—120.

81. (Wypowiedź w dysk. red. nt. „Studia dla pracujących”), „Kamena” R. 34: 1967 nr 23/24 s. 1, 5, 17.

82. [Wyd.] Dziennik Ludwika Weebera, adiutanta oddziału Ćwieków w okresie 15 VIII—27 X 1863 r., „Rocznik Lubelski” T. 6: 1963 (druk.) 1967 s. 146—155.

1968

83. Udział społeczeństwa w życiu politycznym Królestwa Polskiego w latach 1815—1831 (sejmiki i zgromadzenia gminne), „Przegląd Historyczny” T. 59: 1968 z. 4 s. 629—661; Sod., Rés.

Zob. poz. 94.

84. [Współwyd.] Protokoły Rady Stanu Księstwa Warszawskiego. Wyd. Bronisław Pawłowski, ..., T. 2 cz. 2, Toruń 1968 Państwowe Wydawnictwo Naukowe 8° ss. 384. Towarzystwo Naukowe w Toruniu. Fontes (T.) 60.

Wydawnictwo kontynuowane. Zob. poz. 48 i 57.

85. Rec.: Kalemka Sławomir: Towarzystwo Demokratyczne Polskie w latach 1832—1846, Toruń 1966 — „Kwartalnik Historyczny” R. 75: 1968 [nr] 1 s. 186—188.

86. Rec.: Krzos Kazimierz: Z księciem Józefem w Galicji w 1809 roku. Rząd Centralny Obojga Galicji, Warszawa 1967 — „Kwartalnik Historyczny” R. 75: 1968 [nr] 3 s. 723—726.

87. Chłopi w wyborach do sejmów Księstwa Warszawskiego, „Biuletyn Lubelskiego Towarzystwa Naukowego” sec. A: Humanistyka, vol. 6/9: 1966/1969 s. 95—101; Rés.

Skrócona wersja poz. 73.

8. [Głos w dysk. „O potrzebach i perspektywach rozwoju polskich nauk o przeszłości”], „Kwartalnik Historyczny” R. 76: 1969 [nr] 3 s. 649—650.

89. Józef Wybicki 1747—1822 [w:] Wielkopole XIX wieku. Praca zbiorowa pod red. Witolda Jakóbczyka, T. 2, Poznań 1969 Wydawnictwo Poznańskie 8° s. 13—44, portr.

90. „Lubelszczyzna oskarża”, „Zeszyty Majdanka” T. 3: 1969 s. 7—17.

Sprawozd. z sesji naukowej w Lublinie 4—5 XI 1966.

91. Lubelszczyzna — region historyczny. „Kamena” R. 36: 1969 nr 18 s. 3, 14, fot.

92. Prawa wyborcze ludności miejskiej w Księstwie Warszawskim i Królestwie Polskim (1807—1830) [w:] Naród i państwo. Prace ofiarowane Henrykowi Jabłońskiemu w 60 rocznicę urodzin, Warszawa 1969 Państwowe Wydawnictwo Naukowe 8° s. 271—287.

93. Rada Naukowa Towarzystwa Opieki nad Majdankiem w latach 1961—1968, „Zeszyty Majdanka” T. 4: 1969 s. 365—375.

1970

94. A nemzet részvétele a diétai választásokon a Lengyel Királyságban (1815—1830). „Acta Universitatis Debrecensis de Lodovico Kossuth Nominat”, ser. Historica, T. 11: 1970 s. 3—12.

Skrócona wersja w jęz. węgierskim poz. 83.

95. Początki organizacji Galicji Zachodniej w latach 1795—1796, „Kwartalnik Historyczny” R. 77: 1970 [nr] 2 s. 308—332; Rés.

96. Rec.: Archiwum Państwowe Miasta Poznania i Województwa Poznańskiego oraz jego archiwa terenowe. Przewodnik po zasobie archiwalnym. Oprac. zbior. pod kier. Czesława Skopowskiego, Warszawa 1969 — „Archeion” T. 54: 1970 s. 213—216.

1971

97. [Głos w dyskusji nad ref. Stefana Kieniewicza: Rozwój polskiej świadomości narodowej w XIX w.] [w:] Pamiętnik X Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich w Lublinie 9—13 września 1969 r. Referaty i dyskusja. [T.] 4. Sekcja V: Walki narodowowyzwoleńcze, Warszawa 1971 Polskie Towarzystwo Historyczne 16° s. 25.

98. [Głos w dyskusji nad ref. Bogusława Leśnodorskiego: Polska i Europa na przełomie XVIII i XIX w.] [w:] Pamiętnik X Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich w Lublinie 9—13 września 1969. Referaty i dyskusja. [T.] 3. Sekcja IV: Czasy saskie i Oświecenie, Warszawa 1971 Polskie Towarzystwo Historyczne 16° s. 537—538.

99. Prawa wyborcze w Księstwie Warszawskim i Królestwie Polskim (1807—1830) na tle porównawczym [w:] Pamiętnik X Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich w Lublinie 9—13 września 1969. Referaty i dyskusja. [T.] 4. Sekcja V: Walki narodowowyzwoleńcze, Warszawa 1971 Polskie Towarzystwo Historyczne 16° s. 29—49.

Dyskusja nad ref.: Kallas Marian s. 52—56; Mazurkiewicz Józef s. 49—51; Skowronek Jerzy s. 56—58.

...: Podsumowanie dyskusji s. 58—61.

100. [Przedmowa do katalogu wystawy plastyki] Proti válce! (Výstava výtvarných děl polských umělců), Karlovy Vary 1971 Galerie umeni v Karlových Varech (bez paginacji).

101. Sesja naukowa w 25-lecie Muzeum na Majdanku, „Zeszyty Majdanka” T. 5: 1971, s. 281—287.

Sprawozd. z sesji — Lublin, 1 XII 1969 r.

102. W 140 rocznicę powstania listopadowego [w:] Kalendarz Lubelski R. 14: 1971 s. 168—173, ilustr.

103. Rec.: Powstanie i organizacja Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w świetle źródeł. Materiały wybrał i opracował Jan Malarczyk, Lublin 1968 — „Rocznik Lubelski” T. 13: 1970 (druk.) 1971 s. 235—236.

104. Rec.: Stankowa Maria: Kancelaria miasta Lublina XIV—XVIII w., Warszawa 1968 — „Studia Źródłoznawcze — Commentationes” [T.] 15: 1971 s. 231—233.

1972

105. Konkurs na wspomnienia dotyczące pomocy społeczeństwa Lubelszczyzny ofiarom terroru hitlerowskiego, „Zeszyty Majdanka” T. 6: 1972 s. 272—275.

106. Między dwoma powstaniami (1831—1863) [w:] Lubelszczyzna w dziejach narodu i państwa polskiego. Referaty na sesję naukową organizowaną przez Instytut Historii UMCS 29 października 1972 r. Red. Kazimierz Myśliński, Lublin 1972 Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie 8° s. 127—146.

107. Próby kolonizacji niemieckiej w Galicji Zachodniej w latach 1799—1806, „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska” sec. F, vol. 25: 1970 (druk.) 1972 s. 69—84; Sod.; Rés.

108. [Współaut.] Jedlicki Jerzy, Kozłowski Eligiusz, ...: Lubecki (Drucki-Lubecki Franciszek Ksawery Tadeusz Adam Euzebiusz h[erbu] Drück, (1778—1846), książę, minister skarbu Królestwa Polskiego [w:] Polski słownik biograficzny, T. 17 z. 4 (75), Wrocław 1972 Ossolineum s. 582—588.

109. Rec.: Grodziski Stanisław: Historia ustroju społeczno-politycznego Galicji 1772—1848, Wrocław 1971 — „Kwartalnik Historyczny” R. 79: 1972 [nr] 4 s. 959—964.

1973

110. Łubieński Feliks Franciszek h[erbu] Pomian (1758—1848), minister sprawiedliwości Księstwa Warszawskiego [w:] Polski słownik biograficzny, T. 18 z. 3 (78), Wrocław 1973 Ossolineum s. 478—480.

Zob. poz. 5.

111. Polityka chłopska władz austriackich w Galicji Zachodniej (1796—1809), „Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych” T. 34: 1973 s. 93—132; Rés.

112. Sesja popularnonaukowa „Kobieta w obozie koncentracyjnym” 16 września 1972 r. [w Lublinie], „Zeszyty Majdanka” T. 7: 1973 s. 291—293.

1974

113. Majewski (Skorochód-Majewski) Walenty (1764—1835), archiwista, orientalista, badacz starożytności słowiańskich [w:] Polski słownik biograficzny, T. 19 z. 2 (81), Wrocław 1974 s. 195—197.

114. Między powstaniami 1831—1864 [w:] Dzieje Lubelszczyzny. T. 1. Praca zbior pod red. ..., Warszawa 1974 s. 543—640, tab., ilustr.

115. Piotr Ściegienny — przywódca spisku chłopskiego [w:] Kalendarz Lubelski R. 17: 1974 s. 100—105.

116. Wstęp [w:] Dzieje Lubelszczyzny. T. 1. Praca zbior. pod red. ..., Warszawa 1974 s. 7—21.

117. Źródła i opracowania do dziejów Lubelszczyzny [w:] Dzieje Lubelszczyzny. T. 1. Praca zbior. pod red. ..., Warszawa 1974 s. 885—899.

118. [Red.] Dzieje Lubelszczyzny. Oprac. zbior. pod red. Józefa Mazurkiewicza,

Henryka Zinsa. T. 1. Praca zbior. pod red. ..., Warszawa 1974 Państwowe Wydawnictwo Naukowe 8° ss. 926, nlb. 2, ilustr., tab., mapy.

Rec.: Bogucka Maria, Łukasiewicz Juliusz, „Kwartalnik Historyczny” R. 83: 1976 [nr] 1 s. 143—150; Sobociński Władysław, „Czasopismo Prawno-Historyczne” T. 28: 1976 z. 2 s. 285—288; Szaflik Józef Ryszard, Tyszkiewicz Jan, „Przegląd Historyczny” T. 67: 1976 z. 2 s. 281—286; Szczygieł Ryszard, „Kultura” R. 13: 1975 nr 20 s. 6; (Dyskusja red.) Królewska i siermiężna. (Wypowiedzi Zygmunta Mańkowskiego i in.). Oprac. Ireneusz J[an] Kamiński, „Kamena” R. 42: 1975 nr 7 s. 5, fot.

1975

119. The French Revolution and the Age of Napoleon, „Acta Poloniae Historica” [Vol.] 32: 1975 s. 111—130.

Przegląd polskich badań nad okresem 1789—1815.

1976

120. Galicja Zachodnia 1795—1809. Studium z dziejów ziem polskich zaboru austriackiego po III rozbiorze, Lublin 1976 Wydawnictwo Lubelskie 8° ss. 519, nlb. 4, tab.; Rez., Zsfg.

Rec.: Dobrzański Jan, „Rocznik Lubelski” T. 21: 1979 (druk.) 1980 s. 153—156; Forst-Battaglia Jakob, „Mitteilungen des Österreichischen Staatsarchivs” Bd. 32: 1979 s. 410—412; Glassl Horst, „Jahrbücher für Geschichte Osteuropas”, (Neue Folge) Bd. 28. 1980 H. 3 s. 452—453; Grodziski Stanisław, „Kwartalnik Historyczny” R. 84: 1977 [nr] 3 s. 754—757; Jasnowski Józef, „Polish Review” Vol. 22: 1977 nr 3 s. 719—723; Kieniewicz Stefan: Kieleckie i Lubelskie pod rządem austriackim, „Nowe Książki” [R.] 29: 1977 nr 6 s. 9—11; Kowecka Elżbieta, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej” T. 25: 1977 nr 4 s. 566—567; Tyrowicz Marian, „Przegląd Historyczny” T. 69: 1978 z. 4 s. 721—725; id., „Studia Historyczne” R. 22: 1979 z. 3 s. 511—515.

121. Ciężary wojskowe Galicji Zachodniej w czasie wojen Austrii przeciw Francji w latach 1796—1809, „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska” sec. F: Nauki Humanistyczne, Vol. 29: 1974 (druk.) 1976 s. 129—137; Sod., Rés.

122. Dezyderaty społeczeństwa polskiego wobec władz austriackich po III rozbiorze Polski, „Roczniki Teologiczno-Kanoniczne” T. 22: 1975 (druk.) 1976 z. 4 s. 165—175; Rés.

123. Dzieje Lubelszczyzny, „Biuletyn Wojewódzkiego Domu Kultury — Lublin” R. 5: 1976 nr 6.

124. Rec.: Tomczak Andrzej: Zarys dziejów archiwów polskich. Cz. 1 Do wybuchu I wojny światowej, Toruń 1974 — „Archeion” T. 64: 1976 s. 223—225.

125. [Red.] „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska” sec. F: Nauki Humanistyczne Vol. 29: 1974 (druk.) 1976 UMCS 8° ss. XI, 293, nlb. 1, portret.

Red. tomu poświęconego prof. drowi Juliuszowi Willaume'owi.

1977

126. Sesja naukowa „Przejawy życia kulturalnego w obozach koncentracyjnych jako forma samoobrony psychicznej więźniów”. 12 i 13 XII 1974 r., „Zeszyty Majdanka” T. 9: 1977 s. 200—217.

Sprawozdanie z sesji zorganizowanej w Lublinie.

127. Siedemdziesięciolecie Ks[iędza] Prof. Mieczysława Żywczyńskiego, „Kwartalnik Historyczny” R. 84: 1977 [nr] 2 s. 528—530.

Relacja z uroczystości jubil. — Lublin 16 XI 1976.

128. Rec.: Polski słownik archiwalny. Pod red. Wandy Maciejewskiej, Warszawa 1974 — „Archeion” T. 65: 1977 s. 217—222.

1978

129. Mieczysław Żywczyński (1901—1978) [w:] Kalendarz Lubelski, R. 21: 1979 (druk.) 1978 s. 179—181.

130. Naród i społeczeństwo. Drogi do niepodległości, „Kamena” R. 45: 1978 nr 28 s. 1, 4—5.

Refleksje w związku z jubileuszem II Rzeczypospolitej.

131. Uczony i nauczyciel. Wspomnienie o ks[iędzu] prof. dr. Mieczysławie Żywczyńskim, „Życie i Myśl” R. 28: 1978 nr 6/7 s. 91—100.

132. Wewnętrzne przesłanki odzyskania niepodległości Polski (naród i społeczeństwo polskie, polska myśl społeczno-polityczna i jej realizacja 1918—1978) [w:] Materiały sesji naukowej zorganizowanej w 60 rocznicę odzyskania niepodległości, Lublin 1978 s. 7—31.

1979

133. Ks[iędz] Prof. Dr Mieczysław Żywczyński (13 I 1901—21 II 1978), „Rocznik Lubelski” T. 21: 1979 s. 194—198.

134. Owidzki Joachim h[erbu] Dołęga (ok. 1754—1830), domownik i plenipotent Zamoyskich, poseł na sejm Księstwa Warszawskiego, członek Rady Konfederacji Generalnej Królestwa Polskiego, prezes Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Lublinie [w:] Polski słownik biograficzny, T. 24 z. 4 (103), Wrocław 1979 Ossolineum s. 656—658.

1980

135. Powstanie listopadowe w dziejach Lubelszczyzny [w:] Kalendarz Lubelski, R. 24: 1981 (druk.) 1980 s. 44—51, ilustr.

136. Reformy agrarne Andrzeja Zamoyskiego, „Tygodnik Zamojski” R. 2: 1980 nr 40 s. 9—12; nr 42 s. 10—13; nr 43 s. 10—12, 14; nr 44 s. 10; nr 45 s. 6—7.

137. W powstaniu listopadowym, „Tygodnik Zamojski” R. 2: 1980 nr 48 s. 8—9.

138. Rec.: Kasperek Józef: Wywóz na przymusowe roboty do Rzeszy z dystryktu lubelskiego w latach 1939—1944, Warszawa 1977 — „Zeszyty Majdanka” T. 10: 1980 s. 211—215.

1981

139. [Współaut.] Kopruckowniak Albin, ...: Historia dla klasy II technikum, Warszawa 1981. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne 8° ss. 255, nlb. 1, ilustr., mapy, wykresy.

140. Dekret o archiwach i opiece nad archiwami z 7 lutego 1919 r. na tle ówczesnego ustawodawstwa w Europie [w:] Sześćdziesięciolecie Polskich Archiwów Państwowych. Materiały z sesji — Łódź 10 XI 1979 r. Red. Andrzej Tomczak, Warszawa 1981 Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych 8° s. 5—37.

141. Mieczysław Żywczyński (13 I 1901—21 II 1978), „Kronika Warszawy” R. 2: 1981 s. 153—161.

142. Znaczenie lasów Lubelszczyzny w walkach powstańczych 1863 roku [w:] Puszcze i lasy w działaniach wojennych, Białystok 1981 s. 75—80.

143. Rec.: Tyrowicz Marian: Prasa Galicji i Rzeczypospolitej Krakowskiej 1772—1850. Studia porównawcze, Kraków 1979 — „Kwartalnik Historyczny” R. 88: 1981 [nr] 2 s. 503—506.

W druku

144. Gmina dominalna w Królestwie Polskim przed uwłaszczeniem. Materiały z sesji naukowej „Gmina i samorząd chłopski na ziemiach polskich w XIX i XX w.”,

zorganizowanej przez Instytut Historii Uniwersytetu Łódzkiego i Instytut Historii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie w dn. 12—13 czerwca 1981 r.

145. Gmina wiejska w Księstwie Warszawskim [w:] Księga pamiątkowa na 65-lecie prof. dr Heleny Brodowskiej.

146. Kajetan Morozewicz (1792—1869), prezes „narodowej” Komisji Województwa Lubelskiego w powstaniu listopadowym, „Rocznik Lubelski” T. 22: 1980 s. 7—32.

147. Pełna własność chłopska na Lubelszczyźnie przed uwłaszczeniem (na przykładzie wsi Tuszowa) [w:] Księga pamiątkowa ku uczczeniu 70-lecia urodzin prof. dra Władysława Rostockiego (zeszyt specj. „Roczników Humanistycznych” Tow. Nauk. Katolickiego Uniw. Lub.).

148. Projekty zwołania Sejmu Czteroletniego w 1806 r. [w:] Księga pamiątkowa na 60-lecie Wojewódzkiego Archiwum Państwowego w Lublinie.

149. Społeczeństwo Lubelszczyzny w powstaniu listopadowym [w:] Materiały z sesji naukowej „Powstanie Listopadowe” zorganizowanej przez Polskie Towarzystwo Historyczne i Polską Akademię Nauk w Warszawie w dn. 29 XI—2 XII 1980 r.

150. Zniesienie poddaństwa w Księstwie Warszawskim na tle porównawczym [w:] Materiały sesji naukowej „Sprawa zniesienia poddaństwa w Europie środkowej”, zorganizowanej przez Instytut Historii Uniwersytetu Łódzkiego i Instytut Historii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie w dn. 24—25 X 1980 r.

151. [Wyd.] Powstanie listopadowe na Lubelszczyźnie w świetle raportu Komisji Województwa Lubelskiego z 9 czerwca 1834 r., „Rocznik Lubelski” T. 22: 1980 s. 128—136.

152. Rec.: Kochanowicz Jacek: Pańszczyźniane gospodarstwo chłopskie w Królestwie Polskim w I połowie XIX w., Warszawa 1981 — „Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych”.

153. Rec.: Marcinkowski Stanisław: Miasta Kielecczyny. Przemiany społeczno-gospodarcze 1815—1869, Warszawa 1980 — „Studia Kieleckie”.

154. Rec.: Powstanie listopadowe 1830—1831. Dzieje wewnętrzne. Militaria. Europa wobec powstania. Pod red. Władysława Zajewskiego, Warszawa 1980 — „Roczniki Historyczne”.

Ważniejsze publikacje o działalności naukowej

Prof. dr. Tadeusza Mencła

Bibliografia publikacji naukowych pracowników Wydziału Humanistycznego (UMCS) 1952—1971. Opr. Stefania Fedorko, Lublin 1972 Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej 8° s. 71—75.

Guurba Jan, Łoposzko Tadeusz: Dwadzieścia pięć lat działalności Wydziału Humanistycznego UMCS, „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska” sec. F, vol. 32: 1977 (druk.) 1979, s. III—V, XI—XIII.

Krzykała Stanisław: Z prac naukowo-badawczych Instytutu Historii UMCS, „Życie Szkoły Wyższej” R. 21: 1973 nr 10 s. 114.

Lubnicki Narcyz: Wkład Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie w dziedzinie nauk humanistycznych, „Życie Szkoły Wyższej” R. 12: 1964 nr 7/8 s. 108.

Mikulski Zygmunt: Czas przeszły ożywiony, „Sztandar Ludu” R. 17: 1968 nr 249 s. 3, fot.

Nagrody wojewódzkie 1963. Doc. dr Tadeusz Mencel, „Kultura i Życie” tyg. dod. do „Sztandaru Ludu” R. 12: 1963 nr 34 s. 1, fot.

Orłowski Ryszard: Kronika naukowa, „Rocznik Lubelski” T. 1: 1958 (druk.) 1959 s. 273, 276—277.

Prelegomena, Lipsiae 1891, s. 40; G. Rathke: De Romanorum Bellis mercibus Berlin 1904, s. 72 i n.

[Pikulski Zygmunt] (zp): Nominacje profesorskie. Tadeusz Mencil — znawca regionu, „Kurier Lubelski” R. 20: 1976 nr 257 s. 1, 4 fot.

[Pikulski Zygmunt]: Prof. dr Tadeusz Mencil. Przedstawiamy lubelskich historyków, „Kurier Lubelski” R. 10: 1966 nr 179 s. 2.

[Pikulski Zygmunt] (zp): Region brzemienno historyczny. Spotkania z lubelskimi naukowcami, „Kurier Lubelski” R. 24: 1980 nr 197 s. 3, fot.

Śladkowski Wiesław: Certains aspects des activités scientifiques de l'Institut d'Histoire de l'Université Marie Curie-Skłodowska à Lublin, „Acta Poloniae Historica” [T.] 39: 1979 s. 215—216, 223—224.

Śladkowski Wiesław: Osiągnięcia nauk społecznych [w:] Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej 1944—1979. Red. Wiesław Skrzydło, Ryszard Orłowski, Grzegorz Leopold Seidler, Lublin 1979 s. 92—93.

Tworek Stanisław: Dwadzieścia lat pracy Wydziału Humanistycznego [UMCS] [w:] Bibliografia publikacji naukowych pracowników Wydziału Humanistycznego 1952—1971. Opr. Stefania Fedorko, Lublin 1972 Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej 8° s. 10—12.

Tworek Stanisław: Najmłodsza humanistyka lubelska [w:] Kalendarz Lubelski, R. 16: 1973 s. 67.

Willaume Juliusz: Lubelskie środowisko naukowe, „Kwartalnik Historyczny” R. 64: 1957 [nr] 3 s. 226.

Witusik Adam Andrzej: Przedstawiamy Instytut Historii UMCS, „Informator UMCS” 1975 kwiecień—czerwiec s. 3, 10.

Witusik Adam Andrzej: Z prac Instytutu Historii UMCS, „Życie Szkoły Wyższej” R. 24: 1976 nr 10 s. 69, 70—71.

Wręczenie nominacji profesorskich, „Sztandar Ludu” R. 25: 1976 nr 258 s. 1, 2.

Zahorski Andrzej: Spór o Napoleona we Francji i w Polsce, Warszawa 1974 Państwowe Wydawnictwo Naukowe 8° s. 287.